

► "Wallenbergi" nimiosas laulab skandinaavia tunnustatumaid lauljaid, Rootsi Kuningliku Ooperiteatri juhtiv bariton Jesper Taube.

Foto: Harri Rospu

"Wallenberg" – meie ajastu müüt

**Täna esietendub rahvus-
ooperis Estonia Erkki-
Sven Tüüri ainuke ooper
"Wallenberg", mille libre-
to aluseks on Rootsi diplo-
maadi Raoul Wallenbergi
saatus.**

Teos on kirjutatud saks-
lase Lutz Hübneri libretole
Dortmundi Teatri tellimusel.
Seansel laval toimus 5. mail
2001. aastal ka ooperi maail-
maesiettekanne. Erkki-Sven
Tüür on esimene eesti heliloo-
ja, kes saanud ooperitellimuse
väljastpoolt kodupiire.

Rootslased peavad Raoul
Wallenbergi (1912–1947) oma
suurimaks Teise maailmasõ-
ja kangelaseks. sest ta pääs-

peakorterisse Lubjankal. And-
med Wallenbergi edasise saa-
tuse kohta on tänaseni jäänud
ebaselgeks.

Ooperi maailmaesiettekan-
de eel antud intervjuus Kristel
Pappelile ütles helilooja Erki-
Sven Tüür: "Wallenbergi
loos on substantsi ja mõõdet,
mida ooperis vaja, siin on tu-
gev kangelase müüt, mis sam-
al ajal ujub ära kusagile hä-
marusse, lahtised otsad lõpus.
Pluss veel üks isiklik tasand,
millega ma juba ammu-
sest ajast ilmavaadet pidi olen se-
otud: Wallenbergi ainstik an-
nab võimaluse panna möödu-
nud sajandi kaks kurjuse režiimi,
totalitaarset režiimi samadele
kaalukaussidele. Loo tege-

PP ESIETENDUS

"Wallenberg"

Erkki-Sven Tüüri ooper
Rahvusoperis Estonia
1., 2., 6. ja 8.06. kl 19

► Piletid: 80–350 kr.

Jesper Taube, kes ütleb, et Tüü-
ri ooperi peaosas laulmine on
talle suur väljakutse. "See pole
mitte ainult peaosas, vaid mi-
dagi enam. Pean olema pidevalt
laval tihedas dialoogis või
ansambli teiste lauljatega. On
tohtu vastutus ja samas ka
nauding koos selle ooperiga
teha omamoodi reis läbi kogu
Raoul Wallenbergi loo. Seejuu-

da igati. Ooper on jõuline ja sa-
mas ei ole see muusika publi-
ku jaoks ka liiga raske. Selgelt
on muusikas tunda põhjamai-
seid elemente."

"Wallenbergi" lavastaja on
Moskva Helikon Opera kunsti-
line juht Dmitri Bertman koos
rahvusoper Estonia peala-
vastaja Neeme Kuningaga. Est-
tonia lavaversiooni kunstnik-
lavastaja on Ene-Liis Semper
teatrist NO99.

Erinevalt Dortmundi la-
vastusest ei näe Estonia laval
haakriste ega muud tolleage-
set sümbolikat. "Aja ja ühis-
konnaga on nii ja naa, seda
võib teatris konkretiseerida
või mitte, sõltub tegijate nä-
gemusest" selgitab Ene-Liis

▶ "Wallenbergi" nimiosas laulab skandinaavia tunnustatuid lauljaid, Rootsi Kuningliku Ooperiteatri juhtiv bariton Jesper Taube.

Foto: Harri Rospu

"Wallenberg" – meie ajastu müüt

Täna esietendub rahvusoperis Estonia Erkki-Sven Tüüri ainuke ooper "Wallenberg", mille libreto aluseks on Rootsi diplomaadi Raoul Wallenbergi saatus.

Teos on kirjutatud sakslase Lutz Hübneri libretole Dortmundi Teatri tellimusel. Sealsel laval toimus 5. mail 2001. aastal ka ooperi maailmaesiettekannet. Erkki-Sven Tüür on esimene eesti helilooja, kes saanud ooperitellimuse väljastpoolt kodupiire.

Rootslased peavad Raoul Wallenbergi (1912–1947) oma suurimaks Teise maailmasõja kangelaseks, sest ta päästis sõja viimasel aastal fašistliku okupatsiooni aegses Budapestis Rootsi passide väljandamisega kümnete tuhandete juutide elu.

Seejärel vangistas ta aga Budapesti hõivanud Punaarmee ja viis Moskvasse, NKVD

peakorterisse Lubjankal. Andmed Wallenbergi edasise saatusel kohta on tänaseni jäänud ebaselgeks.

Ooperi maailmaesiettekannet eel antud intervjuus Kristel Pappelile ütles helilooja Erkki-Sven Tüür: "Wallenbergi loos on substantsi ja mõõdet, mida ooperis vaja, siin on tugev kangelase müüt, mis samal ajal ujub ära kusagile hämarusse, lahtised otsad lõpus. Pluss veel üks isiklik tasand, millega ma juba ammusest ajast ilmavaadet pidi olen seotud: Wallenbergi ainestik annab võimaluse panna möödunud sajandi kaks kurjuse režiimi, totalitaarset režiimi samadele kaalukaussidele. Loo tegelaste seas on nii natsistliku kui ka stalinistliku režiimi all kannatanuid, Wallenberg puutub mõlema poolega kokku."

Nimiosas laulab skandinaavia üks tunnustatuid lauljaid, Rootsi Kuningliku Ooperiteatri juhtiv bariton

PP ESJETENDUS

"Wallenberg"

Erkki-Sven Tüüri ooper
Rahvusoperis Estonia
1., 2., 6. ja 8.06. kl 19
▶ Piletid: 80–350 kr.

Jesper Taube, kes ütleb, et Tüüri ooperi peaosas laulmine on talle suur väljakutse. "See pole mitte ainult peaosas, vaid midagi enam. Pean olema pidevalt laval tihedas dialoogis või ansambelis teiste lauljatega. On tohutu vastutus ja samas ka nauding koos selle ooperiga teha omamoodi reis läbi kogu Raoul Wallenbergi loo. Seejuures on mul eriline tunne kehatada üht 20. sajandi tuntuimat rootslast ning püüda mõista, mis temaga juhtus."

Rootsi bariton ütleb ka, et talle meeldib Tüüri ooper väga: "See on suur väljakutse ka muusikaliselt ning naudin se-

da igati. Ooper on jõuline ja samas ei ole see muusika publiku jaoks ka liiga raske. Selgelt on muusikas tunda põhjamaiseid elemente."

"Wallenbergi" lavastaja on Moskva Helikon Opera kunstiline juht Dmitri Bertman koos rahvusoper Estonia pealavastaja Neeme Kuningaga. Estonia lavaversiooni kunstnik-lavastaja on Ene-Liis Semper teatrist NO99.

Erinevalt Dortmundi lavastusest ei näe Estonia laval haakriste ega muud tolleagset sümboolikat. "Aja ja ühiskonnaga on nii ja naa, seda võib teatris konkretiseerida või mitte, sõltub tegijate nägemusest," selgitab Ene-Liis Semper. "Antud juhul oleme lavastajaga kokku leppinud, et ei keskendu konkreetset 20. sajandi 40ndatele, vaid üritame vaadata kõigele tagasi, nagu seda võiks teha inimene 42. sajandist."

Kersti Inno, Klassikaraadio